

Sygn. akt II AKa 410/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2013r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Zbigniew Kapiński (spr.)

Sędziowie: SA – Barbara Lubańska-Mazurkiewicz

SA – Małgorzata Mojkowska

Protokolant: – st. sekr. sąd. Marzena Brzozowska

przy udziale Prokuratora Jacka Pergałowskiego

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2013 r.

sprawy M. L.

oskarżonej z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 24 września 2013 r. sygn. akt XII K 282/12

utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację obrońcy oskarżonej M. L. za oczywiście bezzasadną; zwalnia oskarżoną od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze wydatkami obciążając Skarb Państwa;

zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata J. B., Kancelaria Adwokacka w W. kwotę 738 zł. (w tym 23 % podatku VAT), za obronę z urzędu oskarżonej wykonywaną w postępowaniu odwoławczym przed Sądem Apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Prokuratura oskarżyła *M. L.* o to, że:

w dniu 27 maja 2012 r. w mieszkaniu nr (...) przy ul. (...) w W., działając w zamiarze bezpośrednim pozbawienia życia *M. D.*, usiłowała dokonać zabójstwa w/w pokrzywdzonego w ten sposób, że zadała w/w pokrzywdzonemu cios nożem w okolicę nadobojczykową lewą klatki piersiowej powodując ranę kłutą klatki piersiowej z kanałem drążącym do lewej jamy opłucnej z uszkodzeniem w jego przebiegu mięszsu szczytu płuca lewego, z następową odmą opłucnową i krwotokiem wewnętrznym, czym spowodowała u w/w ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu w/w pokrzywdzonego, przy czym czynu tego dokonała w ciągu 5 lat po odbyciu kary co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 24 września 2013 r.:

1. Oskarżoną M. L. w ramach czynu zarzucanego jej aktem oskarżenia uznał za winną tego, że w dniu 27 maja 2012 r. w mieszkaniu nr (...) przy ul. (...) w W. zadała M. D. cios nożem na granicy lewego mięśnia czworobocznego w okolicy barkowo- karkowej powodując ranę kłutą klatki piersiowej z kanałem drążącym do lewej jamy opłucnej z uszkodzeniem w jego przebiegu mięszu szczytu płuca lewego, z następową odmą opłucnową i krwotokiem wewnętrznym, czym spowodowała u w/w ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, przy czym czynu tego dokonała w ciągu 5 lat po odbyciu kary co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne tj. za winną przestępstwa z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. skazał ją, zaś na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 k.k. wymierzył jej karę 3 (trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,
2. Na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej wobec oskarżonej kary pozbawienia wolności zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 27 maja 2012 r. do dnia 24 września 2013 r.,
3. Na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. zwrócił M. D. dowód rzeczowy z poz. 2 wymieniony w wykazie dowodów rzeczowych nr (...) - (...) (k. 270), oskarżonej M. L. dowody rzeczowe wymienione pod poz. 4 i 5 w wykazie dowodów rzeczowych nr (...) - (...) (poz. 12),
4. Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. B. Kancelaria Adwokacka ul. (...) lok. 301 w W. kwotę 1080 (tysiąc osiemdziesiąt) złotych plus podatek VAT tytułem zwrotu kosztów obrony udzielonej oskarżonej z urzędu.
5. Zwolnił oskarżoną od uiszczenia opłaty, kosztami sądowymi obciążając Skarb Państwa.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez obrońcę oskarżonej w całości na jej korzyść.

Na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi obrońca zarzucił:

1. obrazę przepisów prawa procesowego, tj. art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k., poprzez dokonanie ustaleń co do przebiegu zdarzenia z dnia 27 maja 2012 roku w zakresie wskazania miejsca w mieszkaniu pokrzywdzonego, w którym doszło do odniesienia przez niego obrażeń, oraz w zakresie ręki, w której oskarżona trzymała nóż w chwili jego zagłębienia w ciało pokrzywdzonego i jej ułożenia w przestrzeni względem pokrzywdzonego, na podstawie wybiórczego doboru i dowolnej oceny wiarygodności dowodów z opinii biegłych, zeznań pokrzywdzonego i wyjaśnień oskarżonej, w wyniku czego Sąd uznał, że zachowanie oskarżonej wyczerpuje znamiona przestępstwa kwalifikowanego z art. 156 § 1 pkt. 2 k.k., podczas gdy całokształt dowodów nie pozwala na wykluczenie wersji wydarzeń podawanej przez pokrzywdzonego, iż do zdarzenia doszło na skutek przypadkowego ugodzenia w wyniku potknięcia się oskarżonej, co winno skutkować uznaniem braku zamiaru oskarżonej nawet pod postacią nieumyślną, i wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonej od przypisanego jej w wyroku czynu;
2. obrazę przepisu prawa materialnego tj. art. 25 § 1 k.k., względnie art. 25 § 2 k.k., poprzez jego niezastosowanie w sytuacji gdy na podstawie nie dających się usunąć wątpliwości co do przebiegu zdarzenia, w tym w szczególności wobec treści zeznań funkcjonariuszy Policji przybyłych na miejsce zdarzenia i opinii biegłych M. i F. opierającej się na oględzinach ciała oskarżonej, Sąd nie był uprawniony do wykluczenia i pominięcia w swoich rozważaniach, że M. L. działała w zamiarze odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu ze strony M. D. na swoje zdrowie, co mogło mieć wpływ na kwalifikację prawną czynu i orzeczenie co do kary,
a w konsekwencji wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonej, względnie zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie jej kary z uwzględnieniem jej nadzwyczajnego złagodzenia.
3. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 53 § 2 k.k. w zw. z art. 60 § 2 pkt. 1 k.k., poprzez nienależyte uwzględnienie przy wymiarze kary stosunku pokrzywdzonego do oskarżonej, który w ocenie obrońcy nie tylko winien

zostać uwzględniony jako okoliczność łagodząca wymiar kary, ale w realiach niniejszej sprawy winien wpłynąć na zastosowanie jej nadzwyczajnego złagodzenia, o co wnosił.

Jednocześnie, na podstawie art. 428 § 2 k.p.k., w odpowiedzi na apelację oskarżyciela, wobec rozbieżnych kierunków obu środków odwoławczych i podniesionych zarzutów, wniósł o jej nieuwzględnienie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wniesiona przez obrońcę oskarżonej jest bezzasadna w stopniu oczywistym i w związku z tym nie zasługują na uwagę zawarte w niej wnioski.

Przed merytorycznym odniesieniem się do zawartych w petitum zarzutów oraz argumentów podniesionych w uzasadnieniu należy stwierdzić, że analizowana apelacja została zredagowana w sposób formalnie wadliwy, bowiem zawiera zarzuty, które są wewnątrznie sprzeczne oraz rodzajowo błędne.

W pkt I obrońca oskarżonej zarzucił Sądowi Okręgowemu dopuszczenie się obrazy przepisów postępowania tj. art. 4, 5 § 2, 7 i 410 k.p.k., zaś sama treść tego zarzutu została zredagowana jak zarzut błędu w ustaleniach faktycznych a nie zarzut obrazy przepisów postępowania.

W treści tego zarzutu skarżący nie wskazuje bowiem w jaki sposób Sąd meriti dopuścił się obrazy wymienionych przepisów postępowania, tylko kwestionuje ustalenia „co do przebiegu zdarzenia z dnia 27 maja 2012 r. w zakresie miejsca wskazania w mieszkaniu pokrzywdzonego w którym doszło do odniesienia przez niego obrażeń, oraz w zakresie ręki, w której oskarżona trzymała nóż w chwili jego zagłębienia w ciało pokrzywdzonego”.

Profesjonalny podmiot jakim jest adwokat nie może twierdzić, że obraza art. 4, 5 § 2, 7 i 4 k.p.k. polega na dokonaniu błędnych ustaleń faktycznych, gdyż jest nader oczywiste, że błąd w ustaleniach faktycznych jest skutkiem obrazy określonych przepisów postępowania ze sfery gromadzenia i oceny dowodów.

Zatem w prawidłowo sporządzonej pod względem formalnym apelacji skarżący powinien w pierwszej kolejności postawić zarzut lub zarzuty obrazy określonych przepisów postępowania ze sfery gromadzenia i oceny dowodów i w ich treści wskazać istotę naruszenia każdego z wymienionych przepisów w danej sprawie, a następnie realizując obowiązek określony

w art. 438 pkt 2 k.p.k. wykazać wpływ obrazy tych przepisów na treść wyroku poprzez postawienie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku.

Należy zwrócić uwagę, że z treści tego zarzutu wynika, że autor apelacji kwestionuje także przyjętą przez Sąd Okręgowy kwalifikację prawną czynu z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. oraz ustalony zamiar, który jest elementem strony podmiotowej.

Kwestionując dokonane przez Sąd ustalenia faktyczne, skarżący jednocześnie w zarzucie z pkt 2 podnosi obrazę prawa materialnego tj. art. 25 § 1 k.k., względnie art. 25 § 2 k.k. poprzez niezastosowanie tych przepisów.

Jest jednak oczywiste i ta kwestia profesjonalnemu podmiotowi powinna być znana, że zarzut obrazy prawa materialnego jest aktualny dopiero wówczas, gdy w całości akceptowane są dokonane przez Sąd meriti ustalenia faktyczne.

Wadliwy rodzajowo jest również zarzut zawarty w pkt 3 w którym autor apelacji kwestionuje orzeczoną wobec oskarżonej karę poprzez zarzut obrazy prawa materialnego tj. art. 53 § 2 k.k. w zw. z art. 60 § 2 pkt 1 k.k., zamiast poprzez zarzut rażącej niewspółmierności kary.

Podkreślić bowiem należy, że katalog okoliczności określonych w art. 53 § 2 k.k. nie ma charakteru zamkniętego i chociażby z tego względu przepis ten nie zawiera w sobie normy o charakterze bezwzględnym, a tylko wówczas gdy określony przepis taką normę zawiera zasadne jest podniesienie zarzutu obrazy prawa materialnego. Normy

o charakterze bezwzględny nie zawiera także art. 60 § 2 pkt 1 k.k., który stanowi fakultatywną podstawę do zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary.

Przytoczyć w tym miejscu należy stanowisko Sądu Najwyższego, które w tym zakresie jest konsekwentne i jednolite, a mianowicie, że przepis art. 53 § 1 i 2 k.k. nie ma charakteru normy stanowczej (zawierającej nakaz lub zakaz określonego postąpienia) zatem jego obraza – w rozumieniu art. 438 pkt 1 k.p.k. nie wchodzi w grę (postanowienie Sądu Najwyższego z 13 września 2012 r. III KK 283/12 Legalis).

Przepisy art. 53 § 1 i 2 k.k. stanowią dyrektywę sądowego wymiaru kary, a zatem nie mogą stać się podstawą zarzutu obrazy prawa materialnego.

Z kolei w art. 60 § 1 k.k., jak i w § 2 tego przepisu przewidziano możliwość zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary, a to oznacza, iż przepisy te nie mogą stać się podstawą zarzutu obrazy prawa materialnego, skoro nie obligują Sąd do określonego postępowania (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 października 2011 r. III KK 36/11 Legalis).

Zatem zdaniem Sądu Apelacyjnego już chociażby z powodu wykazanego wadliwego sposobu redakcji zawartych w petitum zarzutów, przedmiotowa apelacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym.

Mając jednak na uwadze treść art. 433 § 1 a w szczególności obowiązek wynikający z § 2 tego przepisu Sąd Apelacyjny uznał, że zarzut obrazy art. 4, 5 § 2, 7 i 410 k.p.k. jest całkowicie bezzasadny nie tylko z uwagi na wadliwy sposób jego redakcji, ale również z uwagi na treść argumentów przytoczonych przez skarżącego.

W uzasadnieniu apelacji, obrońca oskarżonej dopatruje się obrazy art. 5 § 2 k.p.k. w tym, że jego zdaniem analiza dowodów uznanych przez Sąd meriti za wiarygodną prowadzi do wniosku, że „nie sposób było wykluczyć, iż oskarżona broniła się przed zamachem na jej zdrowie ze strony pokrzywdzonego”.

Z powyższych wywodów wynika, że obrońca oskarżonej błędnie rozumie zasadę in dubio pro reo, która dotyczy wątpliwości Sądu orzekającego a nie strony procesu i ma zastosowanie tylko wówczas gdy w sprawie rzeczywiście występują niedające się usunąć wątpliwości.

W przedmiotowej sprawie taka sytuacja nie zachodzi, bowiem zgromadzone w sprawie dowody w tym zeznania pokrzywdzonego oraz opinie biegłych pozwalały Sądowi meriti na dokonanie stanowczych ustaleń faktycznych.

Nie doszło również do obrazy art. 410 k.p.k. polegającej zdaniem skarżącego na pominięciu przez Sąd fragmentu opinii biegłej R..

Z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku wynika bowiem, że Sąd Okręgowy dokonał analizy i oceny wszystkich opinii dołączonych do akt niniejszej sprawy w tym także opinii sporządzonej przez T. R. (str. 8-10).

Zasadnie jednak Sąd meriti uznał, że wnioski wypływające z opinii tej biegłej są jedynie pewną hipotezą, która nie znajduje żadnego oparcia w materiale dowodowym sprawy, a zatem tego rodzaju hipotetyczne wnioski nie mogły stanowić podstawy ustaleń faktycznych.

Sąd Okręgowy zasadnie uznał, że nie jest możliwe, iż oskarżona zapomniała w momencie upadku, że trzyma nóż w ręku a zatem że w sposób przypadkowy ugodziła nim pokrzywdzonego.

Dokonana przez Sąd ocena poszczególnych dowodów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy nie nosi w sobie w żadnym zakresie cech dowolności, nie zawiera błędów natury faktycznej, logicznej, zgodna jest z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, a zatem w całości zasługuje na akceptację ze strony Sądu odwoławczego.

Natomiast art. 4 k.p.k. zawiera zasadę ogólną i przepis ten nie może stanowić samodzielnej podstawy zarzutu odwoławczego.

Za całkowicie błędny, bezpodstawny i przedwczesny uznać należy zarzut obrazy prawa materialnego tj. „art. 25 § 1 k.k. względnie art. 25 § 2 k.k.”. Już z samej treści tego zarzutu wynika, że skarżący nie jest pewien swojego stanowiska w tym zakresie. Ponadto zarzut ten nie ma żadnego oparcia w materiale dowodowym i z jego treści wynika, że Sąd meriti powinien rozważyć wszystkie możliwe i całkowicie hipotetyczne wersje zdarzenia „nie był uprawniony do wykluczenia i pominięcia w swoich rozważaniach, że M. L. działała w zamiarze odparcia bezpośredniego bezprawnego zamachu ze strony M. D. na swoje zdrowie”.

Tymczasem w aktach sprawy brak jest dowodów i skarżący takich dowodów nie wskazuje z których to hipotetyczne przypuszczenie miałyby wynikać.

Z pewnością nie wynika zarówno z zeznań funkcjonariuszy Policji przybyłych na miejsce zdarzenia oraz z opinii biegłych M.

i F., że pokrzywdzony zaatakował oskarżoną, zaś ona odpierała taki atak i wówczas zadała cios nożem.

Za całkowicie bezpodstawny i błędny rodzajowo należy uznać zarzut z pkt 3, który sprowadza się do kwestionowania wymiaru orzeczonej wobec oskarżonej kary.

Wbrew twierdzeniom skrzącego Sąd meriti miał na uwadze wszystkie istotne okoliczności mające wpływ na wymiar orzeczonej wobec oskarżonej kary 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. W tym także postawę i stosunek do przedmiotowego czynu pokrzywdzonego.

Nie było również żadnych podstaw do zastosowania w niniejszej sprawie fakultatywnego nadzwyczajnego złagodzenia kary, zaś te okoliczności które podniósł w końcowej części autor apelacji zostały przez Sąd uwzględnione jako okoliczności łagodzące.

Dlatego też Sąd Apelacyjny uznał, iż orzeczona wobec oskarżonej kara nie nosi w sobie cech rażącej surowości, jest adekwatna do stopnia winy oskarżonej i stopnia społecznej szkodliwości popełnionego czynu i uwzględnia w należyty sposób dyrektywy określone w art. 53 k.k., a zatem brak było podstaw do zmiany wyroku w tym zakresie.

Z uwagi zaś na trudną sytuację majątkową oskarżonej i brak dochodów Sąd zwolnił oskarżoną od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze na podstawie art. 624 § 1 k.p.k.

Mając powyższe względy na uwadze Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.